

Tauw

Nader soortgericht onderzoek Schubertlaan, Bilthoven

17 april 2020

Verantwoording

Titel	Nader soortgericht onderzoek Schubertlaan, Bilthoven
Opdrachtgever	De heer Bulwalda en de heer Toebes
Projectleider	Elise Koole
Auteur	Martin van Oosterhout
Tweede lezer	Adrie van Hooff
Projectnummer	1273145
Aantal pagina's	13
Datum	17 april 2020
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Doel	4
1.2	Huidige situatie	4
1.3	Beoogde ontwikkeling	7
1.4	Wet natuurbescherming	7
2	Methoden	8
2.1	Grondgebonden zoogdieren	8
2.1.1	Doel van het veldonderzoek	8
2.1.2	Veldwerkmethode	8
2.2	Vleermuizen	9
2.2.1	Doel van het onderzoek	9
2.2.2	Veldwerkmethode	9
3	Resultaten en effectbepaling	10
3.1	Grondgebonden zoogdieren	10
3.1.1	Waarnemingen en resultaten	10
3.1.2	Effectbeoordeling	10
3.2	Vleermuizen	12
3.2.1	Waarnemingen en resultaten	12
3.2.2	Effectbeoordeling	12
4	Conclusies en aanbevelingen	13
5	Literatuur	13

1 Inleiding

1.1 Doel

In opdracht van de heer Buwalda en de heer Toebes heeft Tauw onderzoek gedaan naar het gebruik van het plangebied door vleermuizen en de grondgebonden zoogdieren steenmarter, boommarter en eekhoorn. Het onderzoek is ten behoeve van de bouw van twee woningen op kavels aan de Schubertlaan te Bilthoven. Uit de eerder uitgevoerde natuurtoets blijkt dat negatieve effecten op beschermde soorten voor deze locatie niet op voorhand kunnen worden uitgesloten (Tauw, 2019). In deze rapportage wordt verslag gedaan van het uitgevoerde nader onderzoek.

Het onderzoek is erop gericht om de functie vast te stellen van het plangebied voor de in de regio voorkomende beschermde soorten. De kans bestaat dat als gevolg van de werkzaamheden (onderdelen van het leefgebied van) beschermde soorten worden verstoord of verdwijnen. Wanneer dit het geval is en er sprake is van een overtreding van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). Middels het onderzoek wordt inzichtelijk gemaakt of, en op welke wijze, het plangebied door de onderzochte beschermde soorten gebruikt wordt.

1.2 Huidige situatie

Figuur 1.1 toont de ligging van het plangebied. Het gaat om twee kavels aan de Schubertlaan te Bilthoven. De kavels liggen tussen nummer zes en twaalf en hebben nog geen nummer.

Figuur 1.2 geeft een sfeerimpressie van het plangebied. Het plangebied bestaat uit bos met voornamelijk grove den maar ook diverse andere boomsoorten als zomereik en douglasspar. Er is een weelderige ondergroei van rododendron en hulst. Tussen de struiken liggen veel takken en bladeren. Een paar bomen zijn helemaal begroeid met klimop. Enkele bomen zijn geveld of omgevallen.

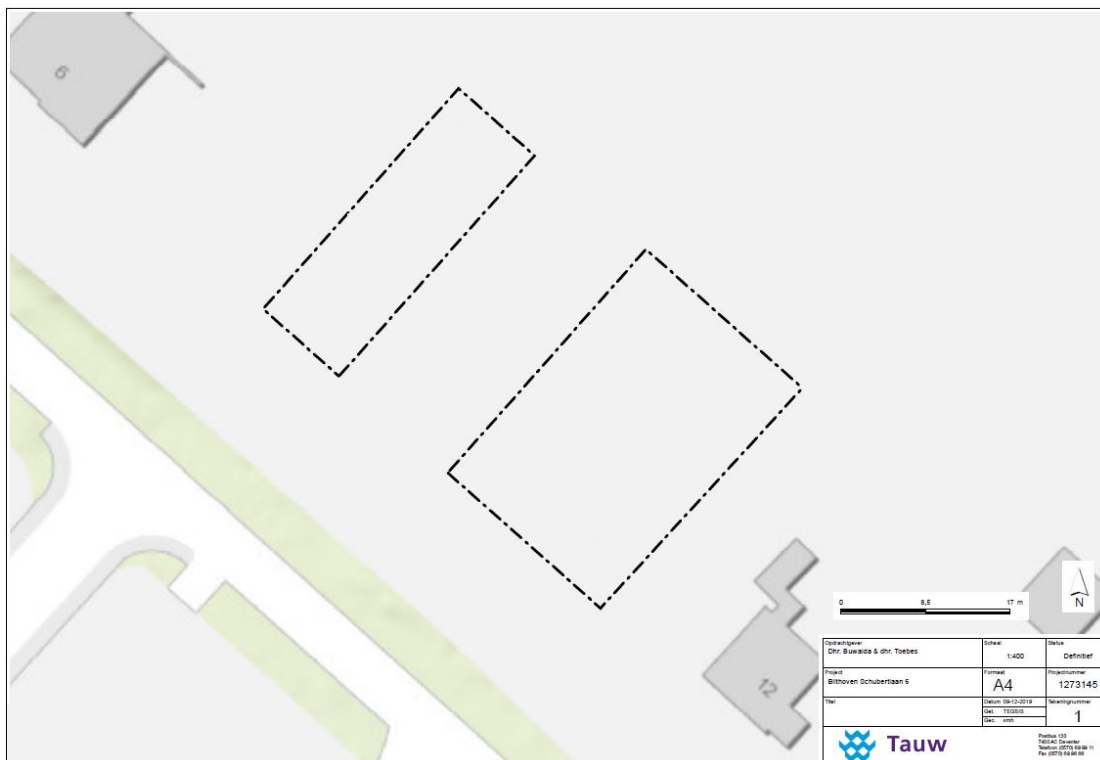
Figuur 1.1 Ligging van het plangebied

Figuur 1.2 Impressie van het plangebied

1.3 Beoogde ontwikkeling

Figuur 1.3 geeft de locatie van de beoogde ontwikkeling weer. Op de twee kavels worden woningen gebouwd. Het is nog niet exact duidelijk welke bomen en struiken worden verwijderd om de bouw van de woningen mogelijk te maken.

Figuur 1.3 De locatie van de kavels waar de woningen gerealiseerd worden

1.4 Wet natuurbescherming

Het beschermingsregime van de Wnb gaat uit van het “nee, tenzij-principe”. Dit betekent dat het verboden is beschermde soorten te doden of vangen, te storen of verstoren en onder zicht te hebben of te vervoeren. Daarnaast geldt dat het verboden is voortplantingsplaatsen en rustplaatsen te beschadigen of te vernielen. Als uit het nader onderzoek blijkt dat het plangebied een belangrijke functie vervult voor de onderzochte soorten, wordt een afweging gemaakt of de beoogde ontwikkelingen de staat van instandhouding van de soort beïnvloedt. De Wet natuurbescherming beschermt niet alleen de instandhouding van de soorten, maar ook individuen. Wanneer een ontwikkeling de instandhouding van een soort en/of één of enkele individuen schaadt, dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen en zal een ontheffing aangevraagd moeten worden.

De eventueel benodigde mitigerende maatregelen dienen te worden opgenomen in een (nader uit te werken) mitigatieplan. Deze mitigerende maatregelen vormen de basis van een ontheffingsaanvraag. Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Utrecht is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een vergunning, ontheffing of vrijstelling.

De mitigerende maatregelen dienen te worden getroffen om de functionaliteit van het gebied voor de beschermde soort en de staat van instandhouding van de soort te garanderen. Indien de mitigerende maatregelen voldoende worden geacht, wordt de ontheffing verleend. Aanvullend kan bevoegd gezag specifieke voorschriften aan het voornemen stellen.

2 Methoden

2.1 Grondgebonden zoogdieren

2.1.1 Doel van het veldonderzoek

Op basis van de algemene verspreiding en biotoopvoorkeur is de aanwezigheid van verblijfplaatsen en/of essentieel leefgebied van boommarter, steenmarter en eekhoorn niet uit te sluiten (Tauw, 2019). Tijdens de natuurtoets is binnen en rond het plangebied geschikt habitat aangetroffen voor de deze soorten in de vorm van bos, ruigten, bosschages en (achter)tuinen. Het nader onderzoek is erop gericht het gebruik van het gebied door deze soorten in kaart te brengen.

2.1.2 Veldwerkmethode

In de maanden februari en maart is door middel van cameravalonderzoek het gebruik van het plangebied door grondgebonden zoogdieren geïnventariseerd. Aangezien er geen landelijk of Utrechts protocol is voor de inventarisatie van grondgebonden zoogdieren, is de onderzoeksinspanning gebaseerd op de Handreiking Kleien Marters van de provincie Noord-Brabant (2017). Op 14 februari 2020 zijn twee cameravallen geplaatst, één op iedere kavel zie figuur 2.1 voor de locaties van de camera's. De camera's zijn geplaatst op plekken in het plangebied waar het treffen van beschermde soorten het hoogst werd geacht. Hierbij is gelet op lijnvormige structuren en bestaande wissels in en langs het bosschage. Als lokstof zijn sardineblikjes voor de camera's geplaatst, pinkakaas op stokken voor de camera's gesmeerd en zijn kattenbrokken voor de camera's gestrooid. Op 9 maart 2020 zijn de camera's gecontroleerd en voorzien van nieuwe batterijen. Op 23 maart 2020 zijn de camera's uit het veld gehaald en vervolgens zijn de foto's geanalyseerd door een ter zake kundig ecooloog. Hierbij is voor iedere beschermde soort de locatie en het tijdstip van de waarneming genoteerd.

Tabel 2.1. Datum en type van de geplaatste camera's voor het onderzoek naar grondgebonden zoogdieren.

Camera	Type	Datum plaatsing	Datum verwijdering
CAM 17	Cameraval	14-02-2020	23-02-2020
CAM 18	Cameraval	14-02-2020	23-02-2020

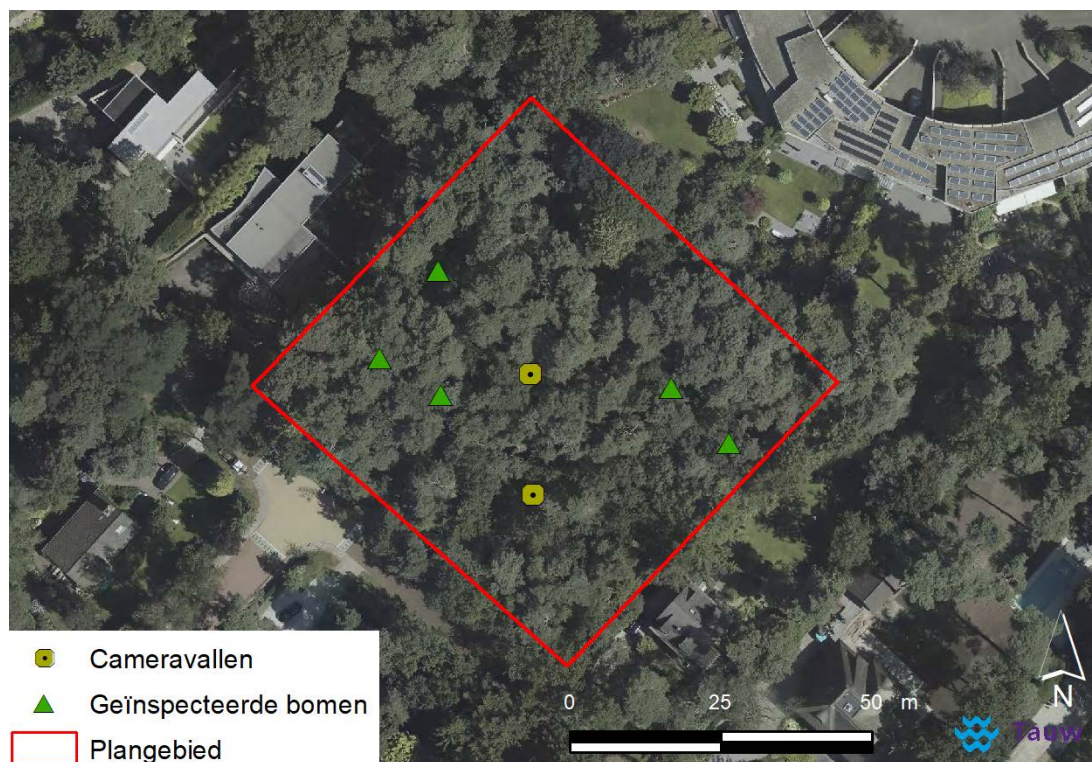
2.2 Vleermuizen

2.2.1 Doel van het onderzoek

Ten tijde van het oriënterend veldbezoek voor de quickscan zijn in de bomen in en rond het plangebied meerdere holten en scheuren aangetroffen die mogelijk als verblijfplaats van vleermuizen kunnen dienen. Op basis van algemene verspreiding en biotoopvoorkeur is de aanwezigheid van boombewonende vleermuizen baardvleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, franjestraat en ruige dwergvleermuis (Tauw, 2019). Er is een nadere inspectie van de boomholten en -spleten uitgevoerd om de mate van geschiktheid als verblijfplaats van vleermuizen vast te stellen.

2.2.2 Veldwerkmethode

Op 14 februari 2020 is door twee ter zake kundig ecologen een holte inspectie uitgevoerd. Hiervoor zijn de ecologen met een ladder of klimtouwen in de bomen geklommen. Door middel van een holtecamera zijn vervolgens alles mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen binnen en rond het plangebied geïnspecteerd. Uit de inspectie volgt of de holten geschikt zijn als verblijfplaats, of ongeschikt zijn omdat zij te ondiep zijn, te open zijn of ingeregend raken.

Figuur 2.1 Locaties van de geïnspecteerde bomen met holten en de geplaatste cameravallen

3 Resultaten en effectbepaling

3.1 Grondgebonden zoogdieren

3.1.1 Waarnemingen en resultaten

De twee camera's hebben een gezamenlijke, totale periode van 76 dagen geïnventariseerd. In die tijd zijn 2853 foto's genomen. Op de foto's zijn meerdere zoogdiersoorten aangetroffen waaronder bosmuis, vos, eekhoorn en das. Op de foto's is met grote regelmaat een eekhoorn te zien.

Figuur 3.1 Voorbeelden van foto's genomen door de cameravallen in het plangebied. Vanaf linksboven met de klok mee: eekhoorn, vos, huiskat, das

3.1.2 Effectbeoordeling

Tijdens de inventarisatieperiode is één foto genomen van een das. Binnen het plangebied zijn geen burchten, pijpen of wissels aanwezig. Er is daarom geen sprake van een vaste verblijfplaats van das. Aangezien er maar één waarneming is gedaan en wissels ontbreken, bestaat het plangebied ook niet veelvuldig gebruikt leefgebied van de das. De waarneming betrof naar alle waarschijnlijkheid een zwervend exemplaar. Negatieve effecten op de das als gevolg van de beoogde ontwikkelingen zijn daarom uitgesloten.

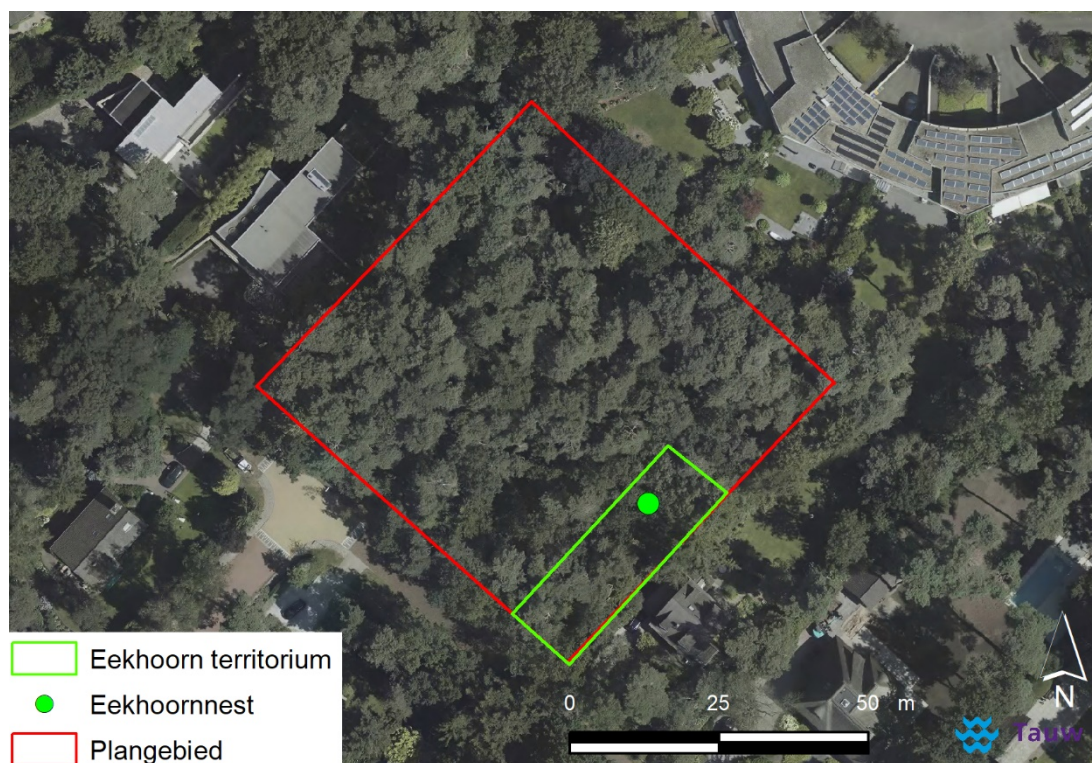
Er zijn geen waarnemingen gedaan van boommarter en steenmarter. Essentieel leefgebied en/of verblijfplaatsen van deze soorten zijn daarom uitgesloten. Het beoogde voornemen heeft geen effect op steenmarter en boommarter.

Binnen het plangebied zijn geen aanwijzingen van vaste verblijfplaatsen van vos aangetroffen. Het beschadigen van een vaste verblijfplaats als gevolg van de werkzaamheden is daarmee uitgesloten. Wel is deze soort meerdere keren op de camera's waargenomen. De vos is een nationale soort, beschermd volgens artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. De provincie Utrecht heeft de soort bij verordening vrijgesteld van de ontheffingsplicht. Dit betekent dat geen ontheffing nodig is voor werken gericht op ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en beheer en onderhoud. Voor de beoogde ontwikkeling, waarbij mogelijk een deel van leefgebied van vos geschaad wordt, geldt deze vrijstelling.

Op de cameravallen zijn veel foto's gemaakt van eekhoorn. Tijdens de locatiebezoeken was een eekhoorn in de zuidoosthoek (figuur 3.2) van het plangebied aanwezig welke zeer territoriaal gedrag vertoonde. Daarnaast is in deze hoek van het plangebied een eekhoornnest aangetroffen en zijn er bomen aanwezig met klimop waarvan niet goed in te schatten is of hier nesten van eekhoorn in aanwezig zijn. Op basis van deze gegevens is het zeer waarschijnlijk dat in deze hoek van het plangebied een territorium van eekhoorn aanwezig is.

Op het moment van schrijven is het nog niet exact duidelijk welke bomen er gekapt zullen worden. Wanneer de bomen binnen de aangegeven contour van figuur 3.2 gespaard blijven, vindt er geen fysieke aantasting van het territorium en/of vaste verblijfplaats plaats. Gezien de ligging van het plangebied in de groene woonwijk in Bilthoven, is reeds sprake van enige constante mate van verstoring rond het territorium. Met de realisatie van de twee woningen is, met behoud van de bomen in de zuidoosthoek, daarom geen sprake van een negatief effect op eekhoorn. Wanneer in deze hoek alsnog gekapt gaat worden, dient een ontheffing te worden aangevraagd voor de vernietiging van een vaste verblijfplaats van eekhoorn.

Ten tijde van de werkzaamheden voor de ontwikkeling zijn effecten te voorkomen door de kap van bomen te plannen buiten de kwetsbare periode van eekhoorn. De kwetsbare periode voor eekhoorn loopt tijdens de voortplantingsperiode van 1 mei tot en met 31 juli en tijdens de winterperiode van 1 december tot en met 28 februari. Verdere bouwwerkzaamheden zorgen niet voor ernstige verstoring, waardoor deze, na de kap van de bomen, niet aan deze periodisering hoeven te houden.

Figuur 3.2 Eekhoornterritorium binnen het plangebied

3.2 Vleermuizen

3.2.1 Waarnemingen en resultaten

Alle holten en spleten in bomen in en direct rond het plangebied zijn geïnspecteerd. Hieruit volgde dat geen van allen geschikt zijn als verblijfplaats van vleermuizen. De holten en spleten waren niet diep genoeg, te open of waren naar boven gericht en/of vochtig van binnen waaruit blijkt dat zij inregen.

3.2.2 Effectbeoordeling

Uit de resultaten van de holteinspectie volgt dat geen locaties zijn binnen of direct langs het plangebied die dienst kunnen doen als verblijfplaats van vleermuizen. Ten tijde van de natuurtoets zijn effecten op essentieel foerageergebied en vliegroutes reeds uitgesloten. De beoogde ontwikkeling heeft daarom geen negatief effect op vleermuizen als gevolg.

4 Conclusies en aanbevelingen

De gecontroleerde holten binnen het plangebied blijken na nader onderzoek ongeschikt om dienst te doen als verblijfplaatsen van vleermuizen. Leefgebied en verblijfplaatsen van boomarter en steenarter zijn binnen het plangebied uitgesloten door het cameravalonderzoek. Binnen het plangebied is een territorium van eekhoorn aangetroffen. De beoogde ontwikkeling kan onder voorwaarden doorgang vinden.

Om negatieve effecten op eekhoorn uit te sluiten moet de zuidoosthoek zoals aangegeven in figuur 3.2 onaangetast blijven. Daarnaast moet er gekapt worden buiten de kwetsbare periode van eekhoorn welke loopt van 1 mei t/m 31 juli en van 1 december t/m 28 februari.

Daarnaast volgt uit de quickscan (Tauw, 2019) dat er tijdens de werkzaamheden rekening moet worden gehouden met algemene broedvogels. De werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen (dus tussen augustus en februari). Wanneer de werkzaamheden wel binnen het broedseizoen plaats vinden, is een (periodieke) controle op nesten van broedvogels voorafgaand aan de werkzaamheden noodzakelijk om overtreding van de wet te voorkomen. Indien een broedgeval aanwezig is, dient een verstoringvrije zone te worden aangehouden, waarbinnen gedurende de periode van broeden niet wordt gewerkt.

5 Literatuur

Tauw, 2019. Natuurtoets Schubertlaan (ong.) te Bilthoven. Tauw-rapportage met kenmerk R003-1273145JSF-V01-ibs, d.d. 19 december 2019.

Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. D.d. 11 oktober 2017.